

QUICKSCAN SOORTBESCHERMING

In verband met de voorgenomen sloop van enkele gebouwen aan de Bunschoterweg 58 te Nijkerk.

In opdracht van: Mw. C. Ridder

Datum veldbezoek: 1 februari 2017

Uitgevoerd door: dhr. E. van der Ploeg

Datum notitie: 6 februari 2017

Opgesteld door: dhr. E. van der Ploeg

Controle: dhr. Th. de Jong

INLEIDING EN KADER VAN HET ONDERZOEK

Aan de Bunschoterweg 58 in Nijkerk is de sloop voorzien van een aantal (deels) in onbruik geraakte stallen en schuren. Na de sloop zal direct ten zuidwesten van de bestaande woning een bijgebouw worden gebouwd. Aan de westzijde van het perceel zal een woning met eveneens een bijgebouw worden gebouwd. Aan de zuidoostzijde van de aanwezige woning met huisnummer 58 zal tussen de aanwezige bebouwing en de coniferenhaag een oprit worden aangelegd. Hiertoe zal de aanwezige begroeiing worden verwijderd en wordt een kleine overkapping gesloopt.

Mogelijk ondervinden beschermde soorten onder de Wet natuurbescherming negatieve effecten van de uit te voeren werkzaamheden. Hierbij valt te denken aan vleermuizen en jaarrond beschermde nesten van broedvogels. In deze notitie worden tot de 'beschermde soorten' geen soorten gerekend waarvoor in provincie Gelderland een vrijstelling van ontheffingsplicht geldt. Ruimtelijke ingrepen dienen te worden getoetst aan de vigerende wet- en regelgeving voor natuur. Het voorliggende verkennende onderzoek is erop gericht om inzicht te krijgen in de mogelijke effecten op beschermde soorten onder de Wet natuurbescherming in en om het plangebied en de mogelijke vervolgstappen die moeten worden genomen met betrekking tot aanvullend veldonderzoek, nader effectonderzoek en/of andere procedures.

IMPRESSIE VAN HET PLANGEBIED

In de onderstaande tekst worden de afzonderlijke delen van het plangebied besproken, zoals weergegeven op de kaart in Figuur 1.

1. Oprit

Ter plaatse van de nieuw aan te leggen oprit bevindt zich een smalle strook die in gebruik is als tuin. De begroeiing bestaat uit enkele bomen en struiken en (sier)heesters, waaronder schietwilg, wilde lijsterbes en hortensia. De aangrenzende coniferenhaag blijft behouden. In de ondergroei is een zeer lage dichtheid grassen en kruiden aanwezig. Her en der groeit klimop. Ter plaatse van de aan te leggen oprit is een kleine overkapping aanwezig, die is opgetrokken uit houten palen met een kunststof golfplaten bedekking. Hieronder bevindt zich een kleine opslag van onder meer tuinmaterialen.

2. Schuurtje met honden

Direct achter de woning staat een kleine schuur, die grotendeels in gebruik is als verblijfplaats voor de honden. Het betreft een klein bijgebouw dat deels is opgetrokken uit baksteen, met daarboven een houten constructie. Het dak is voorzien van een pannenedekking. Vanwege de aanwezigheid van de honden is dit gebouw niet van binnen geïnspecteerd, omdat wordt aangenomen dat de honden zorgen voor een (te) grote mate van verstoring voor beschermde soorten.

3. Kleine stal

Het zuidoostelijk gelegen gebouw betreft een kleine stal, die volledig uit hout is opgebouwd. De dakbedekking bestaat uit golfplaat. Onder het dak is een vliering gebouwd, die bestaat uit een houten betimmering en houten planken als vloer.

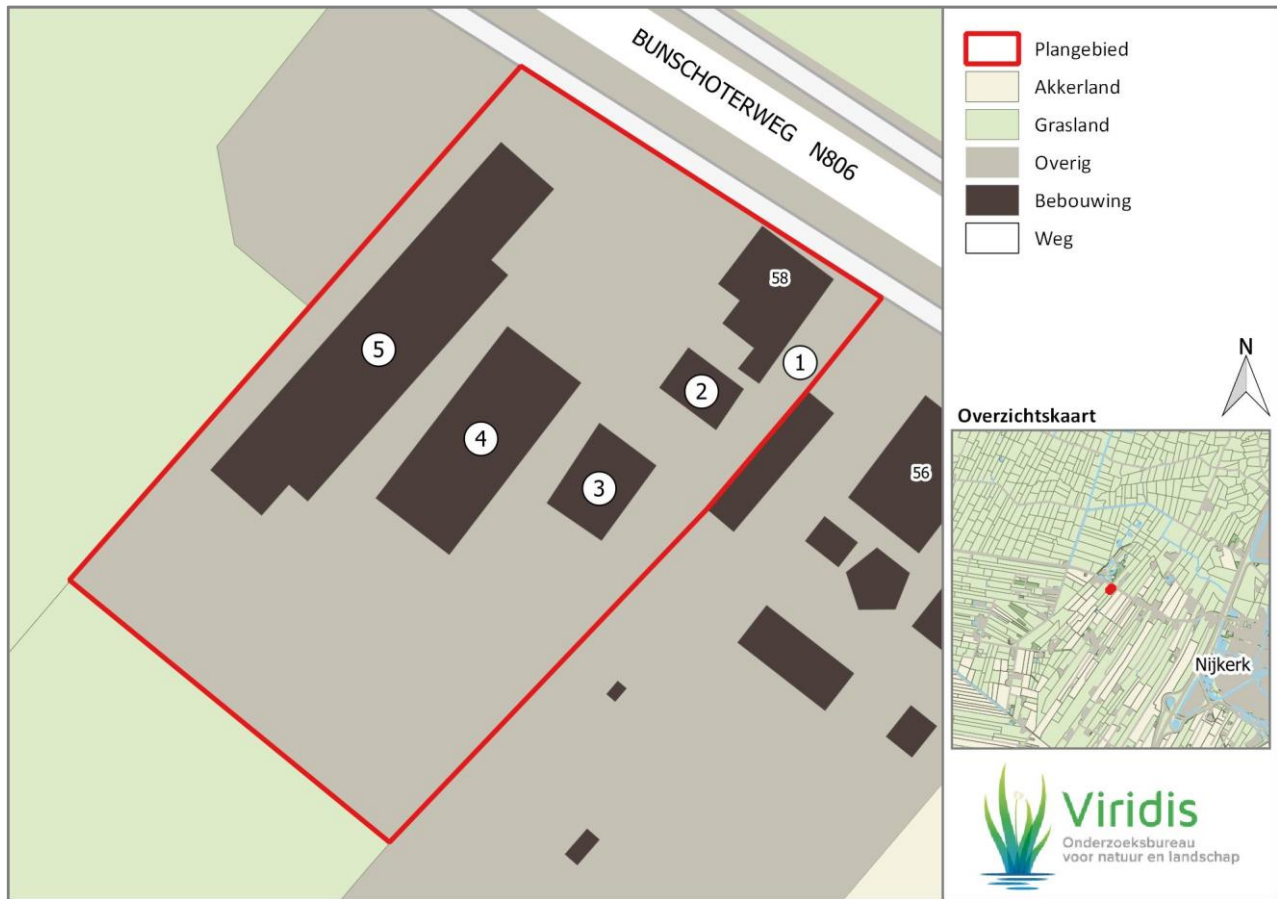
4. Paardenstal/oude stal

De zuidelijke helft van dit gebouw is in gebruik als paardenstal, de noordelijke helft wordt niet meer gebruikt en bestaat uit oude stallen. De stal is opgebouwd uit een enkelsteens bakstenen muur en heeft een dakbedekking van golfplaten. Onder deze golfplaten zijn PS-hardschuim platen (piepschuim) aangebracht. Tussen de golfplaten en de PS- hardschuimplaten bevindt zich een open ruimte. De delen van de stal die niet meer in gebruik zijn, verkeren in een vervallen staat, de vloer is vrijwel volledig met hooi bedekt.

5. Grote stal

De grote stal wordt vrijwel niet meer gebruikt. Verspreid bevindt zich in de stal opslag van in onbruik geraakte materialen, de vloer is grotendeels met hooi bedekt. Ook dit gebouw is opgebouwd uit een enkelsteens muur met een dakbedekking van golfplaat, waaronder PS-hardschuimplaten zijn aangebracht.

Figuur 1 | Het plangebied aan de Bunschoterweg 58 met de aan te leggen oprit (nummer 1) en de te slopen gebouwen (nummer 2-5).

ONDERZOEKSMETHODE

Het verkennende onderzoek omvat zowel een literatuur- als een veldonderzoek. Bij het literatuuronderzoek is gebruik gemaakt van reeds bekende verspreidingsgegevens van planten en dieren. Hiervoor is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd.

Om te onderzoeken welke soorten aanwezig of te verwachten zijn binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden is het plangebied en de directe omgeving op 1 februari 2017 geïnventariseerd op het voorko-

men van beschermde soorten. Bij het veldbezoek is op basis van geografische ligging, terreingesteldheid en *expert judgement* beoordeeld of in het onderzoeksgebied beschermde soorten voor kunnen komen. De te slopen bebouwing is zowel aan de buitenzijde als aan de binnenzijde onderzocht op de aanwezigheid van (sporen van) vleermuizen, voor vleermuizen geschikte ruimtes en jaarrond beschermde nestplaatsen van broedvogels.

De uit de literatuurstudie en veldonderzoek verkregen verspreidingsgegevens zijn vervolgens geanalyseerd om te onderzoeken of bij de realisering van de plannen mogelijk verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming worden overtreden. Wanneer uit deze analyse blijkt dat de aanwezigheid van beschermde soorten niet kan worden uitgesloten op basis van de onderzoeksgegevens, is het voor de effectenanalyse noodzakelijk om aanvullend onderzoek uit te voeren. Indien wel voldoende gegevens beschikbaar zijn voor een effectenanalyse en er sprake is van een conflictsituatie tussen de aanwezigheid van beschermde soorten en de geplande ruimtelijke ingreep, is in onderhavige rapportage aangegeven welke mitigerende maatregelen genomen moeten worden om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen. Wanneer het nemen van maatregelen er niet voor zorgt dat negatieve effecten worden voorkomen of verzacht, is een ontheffing nodig in het kader van de Wet natuurbescherming.

Afb. 1 | Overzicht met van links naar rechts gebouw 2, 3 en 4

Afb. 2 | De kleine stal, gebouw 3.

Afb. 3 | De paardenstal, gebouw 4.

Afb. 4 | De grote stal, gebouw 5.

Afb. 5 | De locatie waar de aanleg van de oprit is voorzien.

Afb. 6 | Met betonplaten verhard middenterrein.

RESULTATEN EN EFFECTENBEOORDELING

Oprit, locatie 1

De oprit vormt een losstaand onderdeel binnen het plangebied. Binnen de invloedssfeer van de uit te voeren werkzaamheden voor de aanleg van de nieuwe oprit, zijn geen beschermde soorten aangetroffen. De overkapping die in verband met de aanleg van de oprit zal worden gesloopt, biedt geen mogelijkheden voor vleermuizen als verblijfplaats of voor vogels als broedlocatie. Ook voor beschermde soorten uit andere soortgroepen zijn in dit deel van het plangebied geen mogelijkheden aangetroffen.

De coniferen haag die de erfafscheiding vormt tussen de percelen met nummer 56 en het plangebied op het perceel met nummer 58 blijft behouden. In de coniferen haag hield zich ten tijde van het veldbezoek een groot aantal exemplaren van de huismus op. Het is zeer waarschijnlijk dat deze vogels in de bebouwing van zowel de percelen met de huisnummer 56 als 58 tot broeden komen. In de coniferen haag zelf broeden naar alle waarschijnlijkheid enkele algemenere soorten, zoals de heggenmus en de merel.

De brede coniferen haag markeert de huidige kavelscheiding. De ooit aanwezige sloot is al lang geleden gedempt waarna de coniferen haag is aangeplant. Hoewel de haag cultuurhistorisch van weinig belang is, duidt zij wel de historische kavelgrens tussen de percelen Bunschoterweg 65 en 58 aan. In die zin past de haag in het landschap, zij versterkt de historisch kavelgrens. Bij de geplande ontwikkelingen op het terrein blijft de haag behouden. Wel zal zij meer 'open' en zichtbaar komen te liggen omdat er naast de inrit voor de nieuwe woning is gepland. Hierdoor zal de haag het historisch kavelpatroon met bijbehorende kavelgrenzen meer accentueren.

Gebouwen, locatie 2-5

In gebouwen kunnen verschillende strikt beschermde soorten aanwezig zijn. In het plangebied kunnen de volgende beschermde soorten worden verwacht: vleermuizen, kerkuil, steenuil en huismus. De aanwezigheid van de gierwaluw kon op basis van de constructie en gebruikte dakbedekking op voorhand worden uitgesloten.

Vleermuizen

Bij het gebruik van het landschap door vleermuizen kan onderscheid worden gemaakt in vaste verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied. Uit de wijde omgeving van het plangebied zijn in de NDFF geen recente waarnemingen bekend van vleermuizen.

Vaste verblijfplaatsen

De aanwezige te slopen bebouwing is steeds voorzien van enkelsteens muren. De daken zijn in de meeste gevallen voorzien van een golfplaten bekleding, met uitzondering van het schuurtje waarin de honden verblijven. Dit gebouw heeft een pannendak. De te slopen gebouwen bieden geen geschikte verblijfplaatsen aan vleermuizen. Spouwmuren waarin de vleermuizen zich kunnen terugtrekken zijn niet aanwezig en de aanwezige daken bieden geen mogelijkheden voor de vleermuizen om onder goede omstandigheden te verblijven. Zomers warmen de golfplaten sterk op in de zon en 's winters ontbreekt het aan voldoende isolatie, zodat de gebouwen door slechte klimatologische omstandigheden voor vleermuizen in geen van de jaargetijden geschikte mogelijkheden bieden. Het schuurtje waarin de honden verblijven heeft een pannendak, maar ook voor dit schuurtje geldt dat een enkelsteens muur aanwezig is. Ook in dit gebouw kan verblijf van vleermuizen worden uitgesloten, mede door de sterke verstoring die wordt gevormd door de met grote regelmaat blaffende honden.

Vleermuizen oriënteren zich door middel van echolocatie. Ze zenden ultrasone geluiden uit. De terugkaatsende geluiden van bijvoorbeeld gebouwen, struiken, bomen of oevers geven de dieren een beeld van de omgeving. Om deze reden vliegen de vleermuizen vaak langs opvallende oriëntatiepunten, een rij bomen, langs rietkragen, langs huizenrijen, etc. Als vleermuizen van een dergelijke route gebruik maken spreken we van een vliegroute. Er zijn echter geen lijnvormige structuren in het plangebied aanwezig die door de voorgenomen ingreep aangetast worden. Het is niet uit te sluiten dat het erf wordt gebruikt als foerageergebied, maar deze mogelijkheid blijft in de nieuwe inrichting bestaan.

Conclusie vleermuizen:

- Negatieve effecten op vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vleermuizen in de te slopen bebouwing is uit te sluiten. Een vleermuisonderzoek, uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol, is daarom niet noodzakelijk.
- Omdat er geen lijnvormige structuren aangetast worden door de werkzaamheden is het uitgesloten dat de werkzaamheden negatieve effecten hebben op vaste vliegroutes van vleermuizen. Ook negatieve effecten op eventueel aanwezig foerageergebied zijn uit te sluiten, omdat het foerageergebied bij de nieuwe inrichting beschikbaar blijft.

Jaarrond beschermde nesten en algemene broedvogels

Op basis van de geraadpleegde literatuur zijn in de omgeving van het plangebied geen jaarrond beschermde nesten bekend. Op basis van uitsluitend literatuurgegevens kan echter niet met zekerheid worden geconcludeerd dat jaarrond beschermde nesten inderdaad niet aanwezig zijn.

Huismus

Tijdens het veldbezoek werd een groot aantal huismussen waargenomen, wat doet vermoeden dat deze soort in de directe omgeving ook tot broeden komt. De huismussen hielden zich voornamelijk op in de coniferen haag die de erfgrans vormt tussen de percelen met de huisnummer 56 en 58. De daken van de woningen aan weerszijden van deze haag bieden uitstekende broedmogelijkheden aan de huismus en de verwachting is dan ook dat het merendeel van de vogels in deze woningen tot broeden komt. Op enkele plaatsen biedt de te slopen bebouwing echter ook geschikte broedmogelijkheden voor de huismus. Dit geldt bijvoorbeeld voor de paardenstal (zuidzijde van gebouw 4) waar een vrouwtje van de huismus werd waargenomen. Tussen de piepschuim isolatie en de golfplaten kunnen enkele nesten van de huismus aanwezig zijn. Om meer zicht te krijgen op de aanwezigheid van nesten van de huismus, dient gedurende het broedseizoen aanvullend onderzoek te worden uitgevoerd.

Kerkuil

De kerkuil komt vaak in stallen en oude boerenschuren tot broeden. Nestplaatsen van deze soort zijn eenvoudig te lokaliseren door de vaak grote hoeveelheid braakballen die rond de nestplaats is te vinden. Sporen van de kerkuil werden niet aangetroffen en de aanwezigheid van een nestplaats van deze soort is dan ook uit te sluiten.

Steenuil

Nesten van de steenuil bevinden zich eveneens vaak in stallen of schuren op boerenerven. Ook nesten van de steenuil zijn het beste te vinden door te letten op de aanwezigheid van sporen zoals braakballen en poepsporen. Deze zijn in het plangebied niet aangetroffen. De aanwezigheid van een nestplaats van de steenuil is dan ook uit te sluiten.

Algemene vogelsoorten

Binnen het plangebied komen op meerdere plaatsen algemene vogels tot broeden. Ten eerste biedt de coniferen haag aan de oostzijde van het plangebied een ideale broedplaats aan diverse vogelsoorten waaronder de heggenmus en merel. Deze nestplaatsen blijven echter behouden, omdat de coniferen haag wordt gespaard.

In de te slopen bebouwing zijn enkele nesten aangetroffen van de boerenwaluw. Het betreft ongeveer vijf nesten in de kleine stal (gebouw 3) en 3 nesten in de grote stal (gebouw 5). Alle nesten in de kleine stal verkeren in een vervallen staat en worden vermoedelijk al enkele jaren niet meer door de boerenwaluw gebruikt. Verschillende nesten zijn geclaimd door andere soorten broedvogels (mogelijk witte kwikstaart of winterkoning) die de oude nesten van de boerenwaluw hebben bekleed met stro en veren. Twee nesten van de boerenwaluw in de grote stal ogen van recentere datum. Mogelijk broed de boerenwaluw hier nog in zeer klein aantal, met naar schatting hooguit twee broedparen.

De broedperiode loopt globaal van half maart tot augustus, maar ook broedgevallen buiten deze periode zijn beschermd.

Conclusie vogels:

- De aanwezigheid van nestplaatsen van de huismus in de te slopen bebouwing is niet uit te sluiten. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen of inderdaad broedgevallen van deze soort aanwezig zijn.
- Op basis van het nader onderzoek naar het voorkomen van nestplaatsen van de huismus kan pas worden bepaald of het noodzakelijk is mitigerende maatregelen uit te voeren en een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen.
- Jaarrond beschermde nesten van andere soorten (kerkuil, steenuil en gierzwaluw) zijn niet aanwezig in het plangebied.
- Wanneer de werkzaamheden uitgevoerd worden buiten het broedseizoen van algemene vogelsoorten, worden op deze soorten geen negatieve effecten op algemene broedvogels verwacht.
- Indien in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen, dienen de werkzaamheden te worden uitgesteld tot dat het nest is verlaten.

Afb. 7 | Door andere soort geclaimd nest van de boerenzwaluw.

Afb. 8 | Nest van de boerenzwaluw.

Overige soortgroepen

In de paardenstal werd een dood exemplaar van de huisspitsmuis aangetroffen. Deze soort is beschermd onder de Wet natuurbescherming, maar is vrijgesteld in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Andere beschermde soorten uit andere soortgroepen werden niet aangetroffen. Op basis van het gebruik en de inrichting van het plangebied worden ook geen andere beschermde soorten verwacht.

- Negatieve effecten op overige beschermde soorten zijn uitgesloten.

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Vleermuizen

- Negatieve effecten op vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vleermuizen in de te slopen bebouwing zijn uit te sluiten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

Jaarrond beschermde nesten

In het plangebied zijn mogelijk jaarrond beschermde nesten van de huismus aanwezig. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van andere soorten is uit te sluiten.

- Om te bepalen of inderdaad huismussen in de te slopen gebouwen broeden, is de uitvoering van nader onderzoek noodzakelijk. Hiertoe dienen gedurende de broedperiode van de huismus (in de periode van 1 april-15 mei) twee ochtendbezoeken te worden afgelegd, om meer zicht te krijgen op de aanwezigheid van broedgevallen van de huismus in de te slopen bebouwing.
- De aanwezigheid van jaarrond beschermde nestplaatsen van kerkuil, steenuil en gierzwaluw is uit te sluiten.
- De noodzaak tot uitvoering van mitigerende maatregelen of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is pas te bepalen na afronding van het onderzoek naar de aanwezigheid van nestplaatsen van de huismus.

Algemene broedvogels

Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen in de broedperiode broedgevallen van algemene vogelsoorten voorkomen. Wanneer de werkzaamheden worden uitgevoerd op het moment dat broedende vogels aanwezig zijn, kunnen zij verstoord worden door de voorgenomen werkzaamheden.

- De werkzaamheden worden bij voorkeur buiten het broedseizoen uitgevoerd.
- Indien de werkzaamheden tijdens het broedseizoen van vogels worden uitgevoerd, dient kort voor de werkzaamheden een inspectie op broedvogels gedaan te worden door een ter zake kundige. Als blijkt dat geen broedende vogels aanwezig zijn, kunnen de werkzaamheden worden uitgevoerd. Bij aanwezigheid van broedende vogels, waarop de kans groot is in het plangebied, dienen echter de werkzaamheden uitgesteld te worden totdat de nesten door de jonge vogels verlaten zijn en niet langer gebruikt worden.

Overige soorten

- Overige ontheffingsplichtige beschermde soorten zijn in het plangebied niet aangetroffen. Er is dan ook geen noodzaak tot uitvoering van verdere mitigerende maatregelen of het aanvragen van een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor overige beschermde soorten. Voor de aangetroffen huisspitsmuis geldt een vrijstelling van de Wet natuurbescherming in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

LITERATUUR

- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) via <https://ndff-ecogrid.nl/>